

[Christophersen]

tiv erhvervsstøtte, hvor man kun støtter de dårlige virksomheder, dem, der er i vanskeligheder, dem, som kan bidrage mindst til erhvervslivets udvikling, eller er regeringen indstillet på at støtte det brede erhvervsliv: landbrug, fiskeri, industri, håndværk, alle de virksomheder, der har mulighederne og fremtiden for sig? Er regeringen indstillet på at give generelle lettelser? Det er efter vor opfattelse grundlæggende nødvendigt, fordi en gammel lære siger, at det ikke er de dårlige virksomheder, man skal satse på, det er de gode, der skal trække de dårlige op. Derfor er en generel politik nødvendig, men det er klart, at også her må regeringen træffe et valg.

Endelig vil jeg nævne det, som med et lidt begrænsende ord kaldes besparelser. Jeg er ked af det ord, ikke bare fordi det kan misbruges til en uanstændig valgkamp finansieret af store organisationsmidler, som de uskyldige medlemmer tvangsmæssigt er forpligtet til at aflevere, men også fordi ordet besparelse siger for lidt om, hvad der er problemstillingen i hele den offentlige udgiftspolitik.

Det, som er den sande problemstilling, er naturligvis, om vi tør sætte spørgsmålstegn ved nogle af de grundlæggende indretninger, vi har i vores samfund, eller vi vil acceptere, at det samfundssystem og den velfærdsstruktur, vi har opbygget igennem de sidste 50 år, kun kan udvikle sig ved, at man får mere og mere af samme skuffe. Tør vi spørge os selv, om de sociale systemer er retfærdige, når de efterhånden skal omfatte alle, og når initiativ og arbejdsindsats efterhånden er uden belønning i sig selv? Tør vi spørge os selv, om omsorgen for og beskyttelsen af den enkelte er ved at udvikle sig til sin modsætning, efterhånden som tvang og forbud og formynderi sniger sig ind flere og flere steder? Tør vi spørge os selv, om det frie initiativ er ved at miste sin mening, når vi har så højt et skattniveau, som vi har, og når vi gennem tilskud øjensynlig efter socialdemokratisk opfattelse især skal begunstige dem, som har det og gør det dårligst? Tør vi spørge os selv, om vi virkelig har indrettet samfundsapparatet sådan, at de mindre virksomheder, de små i samfundet, behandles lige så godt som de store og velorganiserede? Og tør vi endelig spørge os selv – det er måske især et spørgsmål til socialdemokratiet – om organisationernes om-

sorg for deres medlemmer også er ved at udarte til sin modsætning, når f. eks. høje lønninger får lov til at forhindre unge i at få eller beholde et arbejde?

Jeg nævner disse ting, fordi de er langt mere grundlæggende end diskussionen om, hvorvidt man nu skal spare 2 mill. kr. på Det kgl. Teater, eller om man skal sætte posttaksterne op, eller hvad der ellers får lov til at præge diskussionen om offentlig besparelser.

Hvis man virkelig skal drøfte offentlige besparelser, slipper man efter min opfattelse – jeg har været med til at lave mange besparelser, både gode og dårlige, i tidens løb (Afbrydelse) . . . ja, ja, der ligger en større erkendelse i dette end den, SF er vant til at lægge for dagen, når man taler om partiets politiske indsats, men disse besparelser har alle sammen været fremtunget af en bitter økonomisk nødvendighed – i de kommende år ikke uden om disse grundlæggende spørgsmål. Det vil være nødvendigt at foretage principielle ændringer i vores samfund, ellers vil det ikke være muligt at løse vore økonomiske problemer.

Hvad jeg mener om regeringens muligheder, skal jeg her til sidst sammenfatte i nogle få, men enkle punkter.

Det er en mindretalsregering uden aftaler og uden fast flertal i folketinget. Den må selvfølgelig indrette sig efter folketinget og ikke efter sit eget handlingsprogram. Den kan lægge det frem, hvis den vil. Den kan også lade være, det er vi i og for sig ret indifferente over for. Men det er selvfølgelig en uvenlighed over for folketinget, at den lægger et program frem, som den ved den ikke har noget flertal for.

Hvis den ønsker et samarbejde med de ikke-socialistiske partier, så må den opgive sine planer om en særlig socialdemokratisk samfundsmodel med nye tvangsindgreb og yderligere formynderi, med selektive ordninger, skatteforhøjelser, og hvad vi nu ellers har fået af den skuffe igennem mange år. Den må derfor også på et eller andet tidspunkt vælge side. Så kan den lade SF sejle sin egen sø, eller den kan binde sin skæbne til socialistisk folkeparti.

Regeringen må nødvendigvis, hvis den vil have et bredt flertal i folketinget, tage sit udgangspunkt i et liberalt samfundssystem med privat initiativ og personlig frihed. Den må i øvrigt, hvis den skal kunne leve ret længe,